

לכך נתלבשה חכמת התורה ג"כ בכתב כו' באותיות ותגין כו' אמנם שיש הל"ת אף שהן ג"כ בתושבי"כ מ"מ הן למעלה ממדרגת המ"ע אלא שהם נמשכים מבחי' י"ה. מפני ששרש הל"ת הוא מבחי' ומדרגה גבוה ישנו יכול להתלבש בתוך כל"ת כמו המ"ע שהתפילין והאתרוג הם כלים להאור כו' משא"כ הל"ת שאין לאותו האור כלי שיוכל לשכון בו בבחי' הן ע"י מעשה רק ע"י לאו ושליה הוא מושג שאין יכולים להכיר מהותו רק לשלול ההפוך כמו לא תאכל חלב ודם לפי שזהו מנגד לקדושת האור לפי שהיא מבחי' ט"א. וע"י שילול ההפוך נמשך גלוי האור אבל א"א להמשיכו ע"י מעשה כמו ע"י תפילין וציצית ע"ד האורות הנמשכים ע"י מ"ע לפי שמעלת האורות הנמשכים ע"י ל"ת גדולים וגבוהים יותר מהנמשכים ע"י מ"ע וא"א לעשות להם כלים בבחי' הן רק ע"י לאו שקדם להן דהיינו ע"י שילול ההפוך. וזהו בארץ לא זרעה וזהו שהל"ת נמשכים מבחינת י"ה שלמעלה מהי:

והנה כל דברי סופרים הוא הכל עדין של הל"ת שהרי ד"ס הם לעשות סיג התורה עשו משמרת למשמרתו כו' לכן נקרא דברי סופרים ששרשם מבחי' סופר שהוא בחי' א"ה סופר שהוא ענין א' י"ה כנ"ל שהל"ת נמשכים מ"ה. וכמו"כ כל ד"ס נמשכים משם לכן הם למעלה מתושבי"כ שנק' ספר דרמ"ח מ"ע נמשכים מ"ה שהם מתלבשים בכלים. משא"כ ד"ס הם מבחי' שלמעלה מזו לכן לא היה באפשר להתלבש במעשה הכתב אלא בעל פה דוקא כי אבא יסד ברתא שנחי' הדבור נמשך מן הח"ע שהוא בחי' איה סופר כנ"ל (וע' מ"ש ע"פ שחורה אני ונאוו מעוני זה):

והנה גם בתושבי"כ עצמה ימצאו ענינים אשר לא נכתבו מצד מעלתו הרמה. דהיינו שלפעמים נאמר וידבר ה' אל משה לאמר כך וכך. שנתפרש ונכתב בתורה הצווי והאמירה של הקב"ה למשה בענין מצוה ההיא. ולפעמים לא נכתב רק הצווי של משה לישראל בענין מצוה ההיא ולא נכתב הצווי של הקב"ה אליו וכמו כל משנה תורה שאמר משה לישראל כמה מצות אשר לא נתפרשו היכן צוהו השי"ע ע"ו. וכח"ג נמצא הרבה בתורה. וצריך להבין למה לא נכתב הצווי של הקב"ה. אך הענין כי משה הוא בחי' יסוד אבא ולכן זכה שתנתן התורה על ידו דאורייתא מח"ע נפקת. ופי' ויאמר או וידבר ה' אל משה. הוא בחי' הדבור וההמשכה מן המאציל אור א"ס ב"ה ליסוד אבא ח"ע בענין המצוה ההיא או ההגדה ההיא. וענין וידבר משה אל בני ישראל הוא ההמשכה שנמשך מיסוד אבא גילוי ענין ההוא לישראל. ולכן יש איזו ענינים גבוהים מאד. שלא היה יכול להתלבש בכתב ענין ההמשכה מאור א"ס ב"ה בח"ע בענין ההוא רק נכתב ההמשכה והגלוי מיסוד אבא למטה שזהו ענין וידבר משה כו'. וכמו בענין הארכה שהתרה משה את פרעה כי אם מאן אתה כו' הנני מביא מחר ארכה כו' ולא נאמר הצווי של הקב"ה בענין ההתראה. והיינו להיות ששרש הארכה גבוה מאד כידוע בענין וארכה את רועי ואתן לו לא יצחק כו' (צ"ע דאח"כ נכתב הצווי של הקב"ה בענין הארכה נטה את ירך וצ"ל דבענין ההתראה לפרעה לא היה יכול להיות נכתב) ויש ענינים שיוכל להיות נכתב הצווי של הקב"ה למשה ולא נכתב הצווי של משה לישראל בענין ההוא רק שממילא מוכן שמסתמא אמר משה לישראל מאחר שנכתב שאמר השי"ת למשה כו':

להבין מארו"ל ע"פ כי טובים דודיק מיין. ערכים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה. וייל לשון עלי והל"ל לי. הנה כתיב התורה בכתב להיות האורות ע"י מתלבשים בכלים ומכ

ממני לא יבצר מאומה ואנכי אהיה עם פיך ג"כ פ"י אף שמצד שרשך מתהו אין לך כלים כאלו אבל אנכי הוי"ה שעשיתי את הכלים דתקון ואת עולם התהו אני יכול להפוך הדבור להתערב בחי' תהו ותיקון יחד היינו המעלות דשניהם שהיו האורות מרובים כמו בתהו כו'. וגם בחי' המעלה דתקון שיהיו הכלים מרובים מאד. ואז יהיה נעוץ תחלתו כו' וזהו ואנכי אהיה עם פיך שהגם שרשך מתהו עכ"ז יהיו לך כלים דתקון ובפרט כלי הפה שע"י נמשכו האורות מקיפים כו'. ויהיה א"כ כך שני המעלות. והיינו מפני שכמו שנעוץ תחלתו בסופו כך נעוץ סופו בתחלתו לכן יוכל להיות נמצא מעלת התקון אף בתהו כו'. לכן יתחברו יחד כו'. (ועמ"ש כמ"א ע"פ ארוממך כיך דליתני איך דוד שהוא בחי' דבור היה כלול באדח"ר בחי' הנמה כו' והוא כענין ככד פי' וגילוי בחינת הדבור בחינת דוד זהו ענין מי שם פה לאדם הלא אנכי זהו בחינת ארוממך עומק רום כו' ע"ש וכדוגמא זו היא מ"ש כמ"א מעלת מצות דרבנן כי הנה רמ"ח מ"ע רמ"ח איברים היינו המשכת אורות בכלים משא"כ סס"ה ל"ת סס"ה גידים הם בחינת אורות שלמעלה מהתלבשות בכלים ואיברים לכן אין בל"ת קום ועשה והיינו בענין אורות תהו שלמעלה מאורות דתקון לכן אי אפשר לכלים להכלים אבל במצות דרבנן שהם ג"כ מבחי' זו דל"ת ומ"מ מתלבשים בקום ועשה בכלים לפי שבינה יתירה כו' וכן נאמר למשה אנכי אהיה עם פיך שגם אורות שמבחי' תהו יתלבשו בכלים דתקון כנ"ל. וע' לקמן ע"פ זה שמי):

זה שמי לעולם וזה זכרי לדר דר. איתא בת"ו שמי עם י"ה סס"ה זכרי עם י"ה רמ"ח. וצ"ל מפני מה שרש מל"ת גבוה יותר משרש המ"ע שהל"ת נמשכי' מבחי' י"ה דהוי' והמ"ע נמשכים מבחי' ו"ה דהוי"ה. גם י"ל מפני מה לא ניתנה תושב"ע"פ ג"כ בכתב. הענין הוא דכתיב איה סופר וגו'. ונת' במ"א הפי' דבחי' א"ה עצמו הוא הסופר (והוא בחי' איה מקום כבוד) כי איתא בס"י כג' דכריים ברא הקב"ה את העולם בסופר וספור. והנה תושבי"כ נק' ספר ובחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר הוא בחי' א"ה שהוא א' י"ה כי מקור ושרש י"ה דשם הוי"ה נמשך מבחי' האל"ף שהוא בחי' חכמה דאצילות (ר"ל מקור ושרש החכמה כמ"ש במ"א ככוונת א' דאחד דק"ש שהוא בחי' מול נוצר דמשם יונק כמ"א או ר"ל חכמה סתימאה) כמ"ש אלפף חכמה. ועוד שבאות אל"ף נלללו בו ג' אותיות (דשם הוי"ו ב"ה כנוודע במארו"ל שתמונת האל"ף בתושבי"כ הוא ו' ו' ובתפילין ו' ו' ד'. מפני שבתושבי"כ מלוכבש אור אבא דאצי' כי אורייתא מח"ע נפקת והיינו מבחי' יסוד אבא לכן נכתב גם הקוץ התחתון של האל"ף כתמונת י' רמז לחכמה דאצי' שהוא בחי' י' דשם הוי"ו כנוודע. אבל בתפילין נכתב קוץ התחתון של האל"ף בתמונת ד' שהוא בחי' מחשבה עילאה שהוא בחי' לאה שהוא עדי"מ כמו הד' שיש בו התפשטות לאורך ורוחב. וזהו איה סופר. דהיינו שמקור של התושבי"כ שנק' ספר עילאה כמ"ש בזהר אית ספר אית ספר. הוא בחי' א"ה א' עם י"ה שהאל"ף הוא מקור ל"ה כנ"ל שהוא הסופר את הספר דהיינו שהוא מקור התושבי"כ שנמשכי' היינו:

דהנה כללות התושבי"כ הוא מדבר בענין קיום מצות עשה. שנמשכים מבחי' ו"ה שהוא בחי' ז"א דאצי' שהאורות מחולקים בתוך הכלים שהן רמ"ח אברים דז"א שמשם נמשכים רמ"ח מ"ע ולכן המקיים מ"ע ממשך דז"א אור עליון דז"א ומכ ניתנה התורה בכתב להיות האורות ע"י מתלבשים בכלים ומכ

והנה הברכות שמברכים על המצות הם מד"ס. והם למעלה מקיים המצות עצמן כמ"ש בע"ח שעי' עצם המצוה נמשך בחי' האר"פ המתלבש בתוך הכלים ממש ועי' הברכה של המצוה ממשיכים בחי' האור מקיף שהוא למעלה מבחי' האר"פ שלכך אי' להתלבש בתוך הכלי וז"ש רז"ל כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן לשון עובר הוא ענין מקיף כמו עובר לטוחר. והו' ענין ערבים עלי ד"ס ולא אמר לי. כי פי' עלי היינו לומר שההמשכה ע"י הברכה הוא בבחי' מקיף והו' עלי ולכך ערבים יותר מיינה של תורה שהם רק בחי' אר"פ כו' ונועם ה' והעריבות הנמשך ע"י הברכה שהוא מד"ס הוא מבחי' מקיף והו' ערבים עלי. ופי' וענין ה' הברכה באי' אמה אקבו' היינו ברוך הוא המשכ' מבחי' ראש ומקור כל ברכה מקור החיים שלמעלה מהשתלשלות. ונמשך ברכה והמשכה זו אל בחי' אתה הוא בחי' עלמא דאתגליא שיהיה בחי' הוי"ה שהוא כללות ההשתלשלות יי"ד צמצום היא התפשטות ו' המשכה ה' התפשטות. וז"ש ברכת הוי"ה היא תעשר ובאברהם כתיב והיה ברכה שהברכה היא בחי' הוי"ה ואח"כ אומרים אמה' שיומשך השפע למטה עד גם נבחי' מלך העולם שהיא בחי' מל' דאצ"י שהיא בחי' תחתונה שבאצ"י כנודע. אשר הוא בחי' תעוצ' העליון כמה שכתוב באשרי כי אשרוני כנות. כנודי לקדשנו במצותיו הקב"ה מניח תפילין כו' שהם מבחי' מהו"ע ית'. ונמצא יש בהברכה בחי' ר"ש תחלה הוא השוב להמשיך השפע למטה עד בחי' מלך העולם ואח"כ הרצוא קדשנו במצותיו במהו"ע להמשיך משם למטה. וז"ש אשרי איש ירא את ה'. מתחלה בחי' ריחוק שירא לגשת אל הקדש שו' אנכי כי ירא את ה'. ואח"כ במצותיו חפץ מאד. דהיינו אמת שאינן ראו' לך אלום במצותיו חפץ מאד. והטעם שצ"ל ר"ש כי כל המשכה מלמעלה צ"ל ע"י מטי ולא מטי תחלה בחי' הסתלקות שהוא ענין לא מטי ואח"כ התפשטות בחי' מטי. ולכן צ"ל אתעדלית ג"כ בחי' ר"ש והו' ענין ערבים עלי ד"ס שרש דברי חז"ל נמשך מבחי' סופר בחי' איה סופר שהוא למעלה מבחי' יינה של תורה שתושב"כ נק' ספר כו' וכמש"ל. ועמ"ש מענין ברכת המצות בפסוק

ועשית בגדי קדש ע"ש:

לכך ייגה אימה איה סופר איה שוקל וגו'. איתא בזהר ספרא דצניעותא דאצ"י כמתקלא. והוא ענין קו המדה שהוא המודד ושוקל כל הע"ס דקל' בשיעור ומדה כמה יהיה המשכת והתפשטות מדת החסד וכמה יהיה המשכת מדת הגבורה ואיך שיתחלקו בבחי' קוין יימן ושמאל בד' רוחות ומעומ"ט שהם רק דז"א כו' (ולפיכך נקראו הספי' לשון מדות ע"ש שנמדדו כמ"ש במ"א) ומדה זו היא בחי' גבורה וצמצום לצמצם שיהיה ההמשכה בשיעור ומדה כו'. וכ"ז נעשה ע"י בחי' קו המדה שהוא הנק' בזהר בוצינא קרדונינא דקניב כו' שהוא ענין גבורה דעי' המתלבשת במי"ס ועי' אמר כתוב איה סופר איה שוקל. וז"ה דהוה ס"ד כיון שמדה ומשקל זה הוא בחי' גבורה וצמצום לגבי עצמות איס ב"ה המופשט מגדר גבול ומגדר התחלקות קוין וספי' כו' אלא סובב הכל בסקירה אחת וקמיה כחשיכה כאורה שוין כנודע. איכ הוה ס"ד דבחי' זו דקו המדה הוא מהות נפרד כו' ע"כ אמר איה סופר איה שוקל כו' פי' איה הוא בחי' העיגול הגדול בחי' סובב דקמיה כחשיכה כאור' שוין הנה הוא עצמו ממש הוא הסופר והשוקל בבחי' מתקלא וקו המדה הנ"ל ואין זה מהות בפ"ע כי מוכך הכל כתיב והוא לי יכול להשפיל אי"ע כי"ל למדוד הספי' בצמצום והתחלקות כו' שמדה וצמצום זה נמשך דוקא מן הסובב העיגול הגדול שנק' אי"ה (שלהיותו מגביה לשבת לכך יכול להשפיל

היינו נתינת טעם. וכנודע דכי משמש בארבע לשונות. וכאן הוא משמש בלשון דהא. שהוא נתינת טעם לאהבה את ה' אלקיך מפני שהוא חייד. שהמאציל העליון ב"ה הוא מקור החיים ומקור התענוגים כמ"ש כי עמך מקור חיים וגו' וממך הכל כתיב שממנו נמשכו כל החיים והתענוגים הנמצאים בארבעה עולמות אבי"ע והוא ית' הוא חיי החיים. ואי לזאת כשיתבונן האדם בזה יומשך מזה לאהבה את ה' שכמו שאהב האדם לחיי נפשו כך יאהוב את ה' שהוא חיי החיים כולם וחיי נפשו בפרט. אך אהבה זו שנמשכה מן הטעם כי הוא חייד לא נק' עדיין מס"נ הנא' בפסוק בכל נפשך ובכל מאדך מאחר שנמשכ' מן הטעם כי הוא חייד וכדע שבחי' טנח"א הוא בבחי' הנמצא' טעמים בחכמה כו'. אבל המאציל א"ס ב"ה מרומם ונשגב אף מגדר החכמה כמ"ש כולם בחכמה עשית שהחכמה נחשבת לעש"י' גשמית קמיה ית'. ומזה נמשך בחי' מסירת נפש (ישש בכח ככל א' מישראל חמתת שמלוכב בנשמתו הארה מבחי' א"ס ב"ה שלמעלה מן החכמה והטעם כו') למסור נפשו באחד בלי טעם ודעת כלל רק מצד אהבה הפשוטה לה' המרומם כבדו ואין ערוך אליו כלל וכמ"ש אני הוי"ה לא שנית כו' בין קודם שנברא העולם ובין אחר שנברא העולם כי בו שום שינוי והתפעלות כלל וענין אהבה זו היינו שאינו רוצה להיות נפרד מיחודו ית' אלא למהוי אחד באחד ממש והיינו ענין בכל נפשך ובכל מאדך למסור נפשו ממש למעלה מן הטעם והדעת והוא ההתקשרות במהותו ועצמותו ית' שלמעלה מעלה מבחי' טנח"א כני"ל:

והנה אהבה ומס"נ זו שכל א' מישראל בכח אלא שהיא בבחי' העלם והסתר. וכדי להוציאה מההעלם אל הגלוי הוא ע"י בחינת יינה של תורה דוקא. כמארז"ל כנסס יין יצא סוד והסוד הגנוז בנפש היא האהבה מסותרת הנ"ל ועי' שיכנס בנפשו בחי' יינה של תורה שהוא בחי' קיום התומצ"ש שעי"ו נמשך התגלות האהבה המסותרת שתצא האהבה אל הגלוי בלב כנס"י שיהיו בוערים באהבה פשוטה למהוי אחד באחד. והנה בשבת מתגלה ג"כ בחי' אהבה מסותרת בבחי' גלוי. והענין דהנה כתיב ששת ימים עשה ה' את השמים וכו' ובימים שביעי שבת. כי בעשרה מאמרות שהם ע"ס נברא העולם. ובראשית נמי מאמר הוא דהיינו שגם החכמה דאצ"י ראשית האצ"י הוא ג"כ בחי' מאמר לבד לגבי מהו"ע ית' וכני"ל בענין כלם בחכמה עשית. ובש"כ נשפלו החכמה והמדות עליונות שהם הע"מ לברוא העולם כמו ע"ד"מ האדם העושה איהו מלאכה שכותב או כשיר איהו ציור או משפיל שכלו ומחשבתו לעיין באותו הציור והכתב וככגמר מחשבתו חזורים שכלו ומחשבתו למהותן ועצמותן. כך ע"ד"מ למעלה בש"כ נשפלו הע"ס עליונות להיות בריאת העולם על ידיהן ובשבת שבת יונפש שנתעלו החכמה ומדות למהו"ע ית' המרומם ונשגב לבדו בבחי' אין ערוך כו' מקור התענוגים. ולכן מתגלה בשבת בחי' אהבה מסותרת שהיא מבחי' זו למעלה מבחי' חכמה ובחי' טעמים כו' כנ"ל. וכ"ז בא ע"י שנכנס בנפש האדם בחי' יינה של תורה היינו קיום המצות שבהם מלוכב רצון העליון שהוא למעלה מבחי' חכמה כנודע ועי' גילוי רצו"ע יתעורר באדם גלוי האהבה מסותרת שהיא בחי' אהבה ורצון שלמעלה מן החכמה והטעם והו' ענין

כנסס יין יצא סוד:

ועתה יובו ענין ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה. עלי דוקא והיינו כי המצות עצמן נק' יינה של תורה כני"ל.